

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΩΝ

Διευθυντής Γ. Γ. ΔΕΛΕΔΑΚΙΣ Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΤΟΠΧΑΝΑ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Τῷ σεβ. μοι καθηγητῇ κ. Ν. ΠΟΛΙΤΗ

Ὁ ἄνθρωπος λαμβάνων ὑπ' ἑξίν τὴν ἰδίαν ἀδυναμίαν ἢ σθάνετο τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξαρτήσεως ἐξ ἀνωτέρου τινὸς ὅντος, ἐφαντάζετο ἀνωτέρον τινα προστάτην, ἀνωτέρον τινα δημιουργὸν ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ σχηματίσῃ τελείαν ἰδέαν τοῦ προστάτου τούτου· ὥς ἐκ τούτου ἔχομεν καὶ τὰς διαφόρους θρησκευτικὰς ἀντιλήψεις. Ἡ θρησκεία λοιπὸν εἶναι τι ἔμφυτον καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς κατὰ φύσιν λαοῖς εὐρίσκεται θρησκεία. Τὸ ἔμφυτον τοῦτο αἰσθημα ἀναπτύσσεται εἴτα ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱὸν καὶ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν υἱόν, ὥστε πᾶσα κατόπιν μελέτη βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἀναπτυχθείσης ἐπιστήμης δὲν δύναται νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν μυθῶν τῆς ψυχῆς τὰς διαφόρους κακὰς ἀντιλήψεις. Ὅσῳ καὶ ἂν διδάσκηται ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ εἶναι δεισιδαίμων, ὅσῳ καὶ ἂν δημοσίᾳ ὑποστηρίξῃ τοῦτο, ὅμως ὅταν εὐρεθῇ μόνος δὲν δύναται νὰ μὴ εἰπῇ καὶ ἑαυτὸν ὅτι κρύπτει ἐντὸς τοῦ σμικρότατον στοιχείου δεισιδαιμονίας.

Διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἰδέας, ἥτις ἐπῆλθε διὰ τῆς θείας διδασκαλίας τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν, ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποτινάξῃ τὰς παλαιὰς δοξασίας ἀλλ' ἐκράτησε πλείστας τούτων, καὶ ἄλλας μὲν ἐπολιτγράφησεν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν, ἄλλας δὲ συνανέμειξεν ἐν τῇ οἰκογενειακῇ καὶ δημοσίᾳ βίῳ του.

Ἀνὲν θὰ ἐξετάσω τί προσέθηκεν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν ὁ

ἄνθρωπος ἐκ τῆς παλαιᾶς, τοῦτο ἀφήμι τοῖς φίλοις θεολόγοις, ἀλλὰ περιορίζομαι εἰς δύο ἔθιμα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου οὗ λείψανον εὐρίσκομεν σήμερον ἐν Κύπρῳ. Παρὰ τοῖς ἀρχαιολογικοῖς λαοῖς πρῶτον ἀνεπτύχθη κατὰ τὸν Fustel de Coulanges ἡ οἰκογενειακὴ θρησκεία καὶ εἴτα ἡ θρησκεία τοῦ Διός.

Πρῶτον ἐγεννήθη τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς Ἑστίας, τὸ θεῖον καὶ ἄσβεστον, ὅπερ δὲν ἔπρεπε βέβηλος ὀφθαλμὸς ἑχθροῦ νὰ ἴδῃ διότι θὰ τὸ προσέδαλλεν. Ἡ Ἑστία ἦτο ὁ προστάτης τῆς οἰκογενείας, ὅταν τις τοῦ οἴκου εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν ἔπρεπε πρῶτον νὰ κύψῃ πρὸς τῆς Ἑστίας καὶ κατόπιν νὰ προχωρήσῃ. Ἐν ταῖς στενοχωρίαις τῆς ἡ οἰκογένεια ἐν τῇ Ἑστίᾳ ἐδέετο. Πέριξ τῆς Ἑστίας κατεσκευάζοντο τὰ εὐκλήματα ἵνα μὴ αὕτῃ ἢ ὁρατῇ τοῖς ξένοις. Πρὸς τῆς Ἑστίας ἐδίδετο τὸ ὄνομα τοῦ παιδός, πρὸς τῆς Ἑστίας ἐτελεῖτο ὁ γάμος, καὶ αὐτὸς ὁ δοῦλος ἔπρεπε νὰ ἀχθῇ πρὸς τῆς Ἑστίας ἵνα δι' εὐχῆς ἀναγγελλομένης ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας νομιμοποιηθῇ τὸν τρόπον τινὰ ἡ εἰσοδὸς του εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ νὰ μὴ θεωρῆται ξένος. Ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς λατρείας τῆς Ἑστίας τί ἐκληρονομήσαμεν;

Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην λείψανον κληρονομίας εὐρίσκεται ἐν Κύπρῳ.

Καθ' ἑκάστην παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας συναθροίζονται περὶ τὴν Ἑστίαν, ἐκεῖ δὲ τότε ἕκαστον μέλος ρίπτει ἐν φύλλον ἐλαίας, οὐχὶ ἄλλου δένδρου, καὶ λέγει «ἄγε Βασίλῃ δεῖξαι καὶ φανέρωσαι ἂν μ' ἀγαπᾷ ὁ πατέρας μου ἢ ἡ μητέρα μου κτλ.» ἐνίοτε δὲ, ὅταν ἀπέλθωσιν οἱ γονεῖς ἐρωτᾶται, ὁ Ἅγιος Βασίλειος διὰ τῆς Ἑστίας περὶ τοῦ λατρευτοῦ ἢ τῆς λατρευτῆς.

Ὅπως αἱ τελεταὶ τῆς Ἑστίας ἦσαν καθ' ὁρισμένους ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, οὕτω καὶ νῦν περιωρίσθη ἡ περὶ τὴν

ΟΙ ΚΟΜΗΤΑΙ

Ἐστίαν ταπεινὴ μόνον τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τοῦ Ἀγ. Βασιλείου. Ὅπως δὲ τότε ἦτο ὠρισμένον τὸ ξύλον, ὅπερ ἔπρεπε νὰ ρίπτηται εἰς τὸ ἀγνὸν πῦρ τῆς Ἐστίας οὕτω καὶ νῦν μόνον φύλλον ἐλαίας ρίπτεται. Ὅπως δὲ τότε ἐκ τῆς λάμπειας τῆς ἀναδιδομένης φλογὸς ἐξηγείτο ἡ εὐμένεια ἢ εὐσμένεια τοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ νῦν ἐὰν τὸ φύλλον κατὰ μετὰ κρότου καὶ λάμπειας εἶνε δεῖγμα καταφατικὸν τῆς ἐρωτήσεως.

Τὸ δεῦτερον ζήτημα ἡμῶν εἶναι ἐκ τοῦ γάμου. Ὅταν ὁ γαμβρὸς ἦγετο νύμφην κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν, ἔχοντες πάλιν ὑπ' ὄψιν τὸν Fustel de Coulanges, ὥφειλε μολὶς ἐφθανε πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ μετὰ τῆς νυμφικῆς συνόδου, ἥτις ἐξεκίνει ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης, προηγούμενης δὲ πάντοτε τῆς νυμφικῆς δαδός, νὰ ἀρπάσῃ τὴν νύμφην ἐκ τοῦ ἄρματος καὶ νὰ φέρῃ ταύτην μετέωρον πρὸ τῆς Ἐστίας χωρὶς ἢ νύμφη νὰ πατήσῃ τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ. Κατὰ τὴν ἀρπαγὴν συνήπτετο εἰκονικὴ ἀντίστασις ἐκ μέρους τῆς νύμφης καὶ τῆς ἀκολουθίας τῆς. Ἡ ἀντίστασις αὕτη εἶχε τὸν λόγον τῆς ἐν τῇ θρησκείᾳ. Ἡ κόρη ἦτο συνδεδεμένη μετὰ τῆς πατρικῆς ἐστίας ἀρρήκτως διὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ ὅθεν τὴν πατρικὴν Ἐστίαν, ἥτοι τὴν θρησκείαν τῆς οἰκογενείας τῆς, ἔδει νὰ ἐφαρμοσθῇ βία ἔστω καὶ εἰκονικῇ. Διότι τὸ νὰ εἰσέλθῃ εἰς νέαν οἰκίαν καὶ συνεπῶς εἰς νέαν Ἐστίαν ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἠρνεῖτο τὴν ἰδίαν θρησκείαν καὶ νὰ ἠσπάζετο νέαν θρησκείαν τὴν τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνδρός τῆς. Χάριν λοιπὸν δικαιολογίας πρὸς τὴν πατρικὴν θρησκείαν, ἐγένετο ἡ εἰκονικὴ ἀντίστασις.

Παρόμοιόν τι συμβαίνει καὶ σήμερον εἰς τινὰ χωρία τῆς Κύπρου, εἰς ἃ δὲν εἰσῆλθεν ἔτι ὁ ψευδοπολιτισμός. Ἡ νύμφη δηλαδὴ, ὅταν πρόκηται νὰ γίνῃ ἡ ἐκκλήσις ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας, ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς τέλει τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ἀνθίσταται καὶ δὲν θέλει νὰ ἐξέλθῃ, ἀφοῦ δὲ ἐξέλθῃ καθ' ὁδὸν κάμνει ποῖαν τινὰ ἀντίστασιν ψευδῇ, μὴ θέλουσα νὰ πορευθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ψευδῶς κλαίει. Τινὲς ἴσως νὰ κλαίωσι καὶ ἀληθῶς ἐπειδὴ ἐγκαταλείπουσι τὴν πατρικὴν οἰκίαν μετ' ἧς τόσαι ἀναμνήσεις τὰς συνδέουσιν, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι σπάνιον καὶ ἴσως νὰ ἔχῃ τὸν λόγον ἐν τῇ ἀπαρεσκίᾳ τῆς νύμφης ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ γαμβροῦ ὑπὸ τῶν γονέων, διότι οὐδεμία κόρη, ἥς τὸ ὄνειρον εἶναι ὁ γάμος καὶ ἡ ἰδρυσις ἰδίας οἰκογενείας, ἐν ἣ ὅα εἶναι αὐτὴ κυρία, εἶναι δυνατόν νὰ προτιμᾷ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς ἀντὶ τῶν θελημάτων τοῦ συζυγικοῦ οἴκου. Χαρακτηριστικὸν μάλιστα εἶναι αἱ ἐξῆς λέξεις, αἱ λεγόμεναι ὑπὸ τῆς κλαιούσης νύμφης πρὸς τὸν γαμβρόν.

Τράβα με κι' ἄς κλαίω
κι' ἂν κλαίω εἰνὰ σου κάμνω.

I. XATZHIANNOS
καθηγητὴς

Ἡ διάνοια, ἡ ὀρθὴς λογισμένη καὶ ἡ καρδιά, ἡ εἰλικρινὴς ἀγαπῶσα, εὐρίσκουσιν ἀμφοτέραι τὴν ἐπανάπαυσιν αὐτῶν ἐν τῷ Θεανθρώπῳ. Αἱ δὲ φαντασιώδεις καὶ χιμαίρικαι διάνοιαι, αἱ φίλαυτοι καὶ ἐγωιστικαὶ καρδίαι δὲν ἀναπαύονται ἐν Αὐτῷ, ἀλλ' αἰωροῦνται εἰς τὸ κενὸν τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς κακίας βασιικίζονται.

Ἐγράφη πρὸ τινος εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας ὅτι ὁ Ἰταλὸς ἀστρονόμος Mattencei ἔδωκε τὴν πληροφορίαν περὶ προσεχούς συγκρούσεως τῆς Γῆς μετὰ τινος κομήτου, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὁποίας ἡ Γῆ θὰ συνετρίβετο! Καὶ ὁ μὲν ρηθεὶς ἀστρονόμος ἔσπευσε νὰ διαψεύσῃ τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ πληροφορίαν, ὁ δὲ κόσμος νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀταραξίαν του, ἔτοιμος νὰ ἀνησυχῇ εὐθύς πάλιν ὡς παρομοία εἰδησις ἤθελε ριφθῇ εἰς τὴν δημοσιότητα. Δὲν εἶναι δὲ ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν προηγγέλθη τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Ἀν δὲ σήμερον εὐρίσκωνται οἱ ἐπιμένοντες εἰς τοιοῦτου εἶδους ψευδεῖς προρρήσεις, δύναται τις νὰ φαντασθῇ τί συνέβαινε κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς ἀμαθίας, τῶν προλήψεων καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν. Ἡ φαντασία τῶν ἀνθρώπων τόσον διηγείρετο ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει κομήτου, ὥστε, κατὰ τινὰ διζωοθεῖσαν εἰκόνα εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ χειρουργοῦ Paré, ἐγέννα εἰς τὸν πυρῆνα αὐτῶν κεφαλὰς ἀποκεκομμένας, βλοσυρῶς προσβλεπούσας τὴν γῆν, ξίφη, ἐγχειρίδια, σπάθας, ἀκόντια καὶ ὅτι ἄλλο ἐχρειάζετο εἰς τὴν τιμωρὸν θείαν ὀργὴν πρὸς κορσεμόν τῆς! Ἐπιστεύετο μάλιστα ὅτι ἡ δολοφονία τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος προηγγέλθη ὑπὸ τοῦ κομήτου τοῦ 44 π. χ. ἡ δὲ ἐμφάνισις τοῦ Μωαμεθανισμοῦ ὑπὸ τοῦ κομήτου τοῦ 603 μ. χ., οὗτος ἡ οὐρὰ εἶχε σχῆμα τουρκικῆς σπάθης!!

*

Οἱ κομήται εἶναι σώματα οὐράνια, κινούμενα περὶ τὸν Ἥλιον κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, ἢ ἀνά μέσον τῶν ἀστερισμῶν, μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Συνίστανται δὲ ἐξ ὕλης ἀραιοτάτης, τῆς ὁποίας τὸ λαμπρότερον μέρος καλεῖται πυρῆν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον κόμη, τὴν ὁποίαν τινὲς διακροῦσιν εἰς τὸ περὶ τὸν πυρῆνα μέρος ὅπερ καλοῦσιν ἰδίως κ ὁ μ η ν καὶ τὸ ὑπόλοιπον ὅπερ καλοῦσιν οὐράν.

Οἱ κομήται καθίστανται ὁρατοὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἢ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, ὅταν εὐρίσκωνται πλησίον τοῦ Ἥλιου, παρ' οὗ λαμβάνουσι καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ φωτὸς αὐτῶν. Ἐβδόμαδας τινὰς ἀπὸ τῆς ἐμφανισέως τῶν ἀπομακρύνονται τοῦ ὀπτικοῦ ἡμῶν πεδίου ἵνα ἐπανέλθωσι πάλιν μετὰ ὠρισμένον χρόνον, ἐὰν ἡ τροχιά των εἶναι ἑλλειψις, ὅτε καὶ καλοῦνται περιοδικοί, ἢ νὰ μὴ ἐπανέλθωσι ποτε, ἐὰν ἡ τροχιά των εἶνε παραβολὴ ἢ ὑπερβολή.

Ἐνεκα τῆς ἀραιότητος αὐτῶν συστάσεως οὐδεμίαν διατάραξιν ἐπιφέρουσιν εἰς τὰς κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων πλησίον τῶν ὁποίων διέρχονται. Ἡ συνάντησις δὲ αὐτῶν μετ' ἄλλου οὐρανίου σώματος καὶ δυσκολωτάτη εἶναι καὶ ἀκίνδυνος, διότι καὶ ἂν ἤθελέ ποτε συμβῇ ἡ ζήμια θὰ ἐπῆρχετο εἰς βάρος αὐτῶν τῶν ἰδίων.

Κατὰ τὸ 1767 ὁ κομήτης τοῦ Lexell, διήλθε διὰ μέσου τῶν δορυφόρων τοῦ Διὸς, καὶ τούτων μὲν οὐδεὶς ἐπαθέ τι, τοῦ κομήτου δὲ ἡ τροχιά τόσον μετεβλήθη, ὥστε κατὰ τὴν ἐκ νέου ἐμφάνισιν αὐτοῦ, κατὰ τὸ 1774, ἠκολούθει ἄλλην ὁδόν, ἵνα μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς τὸ Ἡλιακὸν σύστημα.

Κατὰ τὸ 1872 ὁ κομήτης τοῦ Viola περιεμένετο νὰ συναντήσῃ τὴν Γῆν, ἀλλ' ἂντ' αὐτοῦ οἱ ἀστρονόμοι παρετήρησαν

βροχὴν διεισδόντων ἀστέρων, μικρῶν σωματίων τοῦ ἀναμενομένου κομήτου, τὰ ὅποια συναντήσαντα τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Γῆς, ἀνεφλέχθησαν, ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς μεγάλης τριβῆς ἀναπτύχσεως θερμότητος, καὶ κατηναλώθησαν, χωρὶς οὐδὲ εἶδωσιν νὰ λάβωσιν οἱ ἐν τῇ Γῇ περὶ τοῦ γεγονότος.

Ὁ ἀπειλήσας νὰ συγκρουσθῇ μετὰ τῆς Γῆς κομήτης κατεστράφη καὶ ἔκτοτε δὲν ἐπανήλθε!

Κατὰ τὸ 1861 ἡ Γῇ συνήντησε τὴν οὐρὰν μεγάλου κομήτου, ἀλλ' οὐδὲ τότε ἐγένετο αἰσθητὸν τοῦτο, τοῦ ἴδιου δὲ κομήτου τὴν οὐρὰν καὶ ἐφέτος διέσχισεν ἡ Γῇ ἀνευ ἐπακολουθημάτων τινος.

Φυσικὸν ἄλλως τε εἶναι νὰ παρέρχονται ἀπαράτηρητοι οἱ κομήται, ἀφ' οὗ ἡ ὕλη ἐξ ἧς συνίστανται εἶναι ἀραιότατη καὶ μόλις, κατὰ τὸν Herschel, ἡ οὐρὰ μεγάλου κομήτου ἔλκει βάρους ὀλίγων οὐγγιών! Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει καὶ τὸ γεγονός, ὅτι αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἐξ αὐτῶν διερχομένου φωτός δὲν ὑφίστανται τὴν παραμικρὰν ἐκτροπὴν, τὰ δὲ διὰ μέσου αὐτῶν ὁρώμενα οὐράνια σώματα διατηροῦσιν ἀμείωτον τὴν λάμψιν αὐτῶν.

Ἐπάρχουσιν ἐν τούτοις οἱ φρονούντες ὅτι ἐὰν ἡ Γῇ συνεκρούετο μὲ τὸν πυρῆνα κομήτου, τόση θερμότης θὰ ἀνεπτύσσετο ὥστε τὰ ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκείνου ζῶα καὶ φυτὰ θὰ κατεστρέφοντο, ὁ δὲ Petit ἀποδίδων τὴν πυκνὴν ὁμίχλην, ἧτις ἐκάλυψε μεγάλας ἐκτάσεις τῆς Γῆς, κατὰ τὰ ἔτη 1783 καὶ 1831 συναντηθείσης μετὰ τῶν μεγάλων κομητῶν τῶν ἐτῶν ἐκείνων, παραδέχεται ὅτι οὐδὲν πλέον τούτου δύναται νὰ συμβῇ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Διὰ τοῦ φασηματοσκοπίου δὲ ἀνεκαλύφθη ὅτι ἡ ὕλη, ἐξ ἧς συνίστανται οἱ κομήται εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ὕδρογονάνθρακες, χημικοὶ δηλ. συνδυασμοὶ ὕδρογόνου καὶ ἀνθρακος. Κατὰ τὴν προσέγγισίν των δὲ πρὸς τὸν ἥλιον θερμαίνονται, διαστέλλονται καὶ ἠλεκτριζόμενοι σχηματίζουσι τὰς ἀπειρομήκεις ἐκείνας οὐράς, αἵτινες ἐκτείνονται εἰς μῆκος ἑκατομμυρίων λευγῶν, ἀνιιθέως πάντοτε τῆς ἐκ τοῦ κομήτου πρὸς τὸν ἥλιον φορᾶς.

Τινὲς ἐν τούτοις φρονοῦσιν ὅτι δὲν συμβαίνει διαστολὴ τῆς μάζης τῶν κομητῶν, ἀλλ' ὅτι ἡ οὐρὰ αὐτῶν εἶναι φωτεινὴ σκιά, πλανωμένη μετ' αὐτῶν εἰς τὸ διάστημα καὶ παραγομένη ἐκ τῶν κυματισμῶν τοῦ πληροῦντος τὸ Σύμπαν αἰθέρος, ἕνεκα τῆς παρενθέσεως τοῦ κομήτου, ὡς φακοῦ, ἐνώπιον τοῦ Ἡλίου.

Εἶναι ἴσως ἠλεκτρικὴ μαρμαρυγὴ τοῦ αἰθέρος παραγομένη ἐξ ὁμοίων κυματισμῶν μὲ τοὺς προξενούντας τὰ πολιὰ σέλα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κομητῶν εἶναι μέγιστος. Ὁ Κέπλερ ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ἀπήντησε «τόσοι εἶναι οἱ κομήται ἐν τῇ οὐρανῷ ὅσοι οἱ ἰχθύες ἐν τῇ θαλάσῃ». Οἱ δὲ λαμπρότεροι τῶν ὑποίων ἢ θεὰ ὑπῆρξεν ἐξ ὧς μεγαλοπρεπὴς κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἦσαν οἱ τῶν ἐτῶν 1811, 1843, 1858, 1861, 1862, 1874, 1881 καὶ 1882.

Περαινόντες ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ Γῇ, ὡς ἐν τῇ παρῶν τῶν μακρῶν αἰώνων ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, δὲν συνεκρούσθη μετὰ κομήτου, οὕτω καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συγκρουσθῇ καὶ ἐπομένως πᾶς φόβος ἐξ αὐτῶν δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ λογικός.

ΠΑΝ. ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητῆς

ΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

(Συνίχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐνδείξεις παρεχόμεναι ὑπὸ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ φύλου.

Εἰς τὰ νευροπαθεῖ ἄτομα ἀρμόζουσιν ἅπαντα τὰ εἶδη τῶν ἀσκήσεων, ἡ δὲ γυμναστικὴ μόνη δύναται νὰ πληρώσῃ πάσας τὰς ἐκ νευροπαθοῦς κράσεως ἀπορροῦσας ἐνδείξεις. Αὕτη εἶνε τὸ καλὺτερον ἀντισπασμωδικὸν κατὰ τῆς ὑποχονδρίας, ὑστερίας καὶ αὐτῆς τῆς χορείας. Οὐχ ἤττον αἱ ἀσκήσεις δέον νὰ κανονίζωνται καὶ ἐκλέγωνται συμφώνως τῇ ἡλικίᾳ, τῇ φύλῳ, τῇ καταστάσει τῆς ὑγείας, καὶ τῇ σωματικῇ ρώμῃ ἐκάστου. Ἐπὶ παραδείγματι, αἱ ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὰς δυνάμεις ἐνὸς παιδίου, μίξ γυναικὸς ἢ ἐνὸς γέροντος ἀσκήσεις δὲν ἀρμόζουσιν εἰς νεανίαν ἢ ἔφηβον. Ὡς δὲ παρατηρεῖ ὁ Lasègne, ἀνὴρ ὠρίμου ἡλικίας δὲν δύναται νὰ ἀνταλλάξῃ, ἀνευ δυσχερέτων ἐπακολουθῶν, τὴν λίαν καθεστηκυῖαν αὐτοῦ ὑπαρξιν μετὰ ὑπερβαλλούσης μυϊκῆς δράσεως.

Ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡλικίας, θέλομεν συμβουλευσὴ τὰς ἀσκήσεις εἰς τὰ παιδιά παρ' οἷς θέλομεν ἀνακαλύψῃ τὰ προδρομικὰ σημεῖα τῆς νευροπαθείας ἢ αἵτινα κατὰγονται ἐκ νευρικών γονέων. Τὸ δημιουργῆσαι μὴς δαπάναις τῶν νεύρων, ἀμβλύναι λίαν ἀνεπτυγμένην εὐαισθησίαν καὶ ἐπιβραδύναι πρόωρον διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, ἀποτελεῖ τὸ ἀσφαλέστερον καὶ βεβαιότερον μέσον δι' οὗ θέλομεν προφυλάξῃ τὰ παιδιά ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐπαπειλούντων αὐτὰ δυσχερέτων ἐπακολουθῶν τῆς νευροπαθείας. Αἰσθανόμεθα ὅτι ἡ συμβουλὴ ἡμῶν αὕτη ἀποτελεῖ τὸν ἀντίποδα τῆς συνήθους ἀγωγῆς τῶν παιδίων, ἧτις ἀπ' αὐτῆς τῆς μάλλον τρυφερᾶς ἡλικίας τείνει εἰς τὸ νὰ ὑποβοηθῇ καὶ οὐχὶ νὰ καταπολεμῇ τὰς νευροπαθεῖς διαθέσεις τῶν παιδίων. Κατ' αὐτὴν δέον τὰ παιδιά νὰ ὦσιν ἡσυχὰ, πειθαρχικά, εὐπειθῆ, εἰς ἡλικίαν καθ' ἣν τὸν ἀνάντιον, δὲν δύναται ταῦτα νὰ στερηθῶσιν οὐδὲ στιγμὴν τῶν κινήσεων καὶ ἀσκήσεων, καὶ καθ' ἣν, ἂν ἀληθεύῃ ὅτι ἡ λειτουργία κάμνει τὸ ὄργανον, τὸ σῶμά των, ὅπου εὐρίσκεται εἰς πλήρη ἀνάπτυξιν, ἔχει ἀνάγκην νὰ ἀναπτύξῃ δραστηρίαν ἐνεργητικότητά. Αἱ ἀσθενεῖς καὶ σμικρῶν διαστάσεων κημαὶ των ἔχουσιν ἀνάγκην κινήσεως, ἄλματος, δρόμου ὅπως προσκλήσωνται τὰς διαστάσεις καὶ τὴν ρώμην ἧς στεροῦνται ἐν τούτοις καταδικάζουσι ταῦτα εἰς τὴν ἀκίνησιν. Τὸ ἀσθενὲς καὶ στενὸν στῆθος των δεῖται βαθεῖων εἰσπνοῶν, καὶ ἐπιφωνημάτων καὶ κρυγῶν χρεᾶς, ἀπειλούμενον ἄλλως ὑπὸ τοῦ κινδύνου νὰ μείνῃ στενὸν καὶ παραμεμορφωμένον· ἀλλὰ τί θὰ εἴπωσιν οἱ γείτονες ἢ ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας, ὧν ἡ ἡσυχία διαταράσσεται, ἢ οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, οἵτινες θεωροῦσιν ὡς τὸν κολοφῶνα τῆς καλῆς ἀγωγῆς τὸ νὰ κατορθώσωσιν οἱ γονεῖς ὅπως τὰ παιδιά των ὦσι φρόνιμα καὶ ἡσυχὰ;!! Ὅθεν ἀντὶ τῆς ἐνεργείας, τῆς κινήσεως, τοῦ ὑπαιθερίου βίου καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὧν ταῦτα ἔχουσιν ἀνάγκην, παρέχουσιν αὐτοῖς τὸ κεκλεισμένον δωμάτιον, τὸν τάπητα καὶ τὰ ἡσυχὰ παίγνια, καὶ οἱ μέλλοντες οὗτοι ἀθληταὶ καὶ στρατιῶται τοῦ διὰ τὴν ζωὴν ἀγώνος, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ ἀγὼν οὗτος θὰ εἶνε μάλλον ζωηρός, μάλλον λυσσώδης παρὰ ποτε, θὰ λάβωσι τὰ πρῶτα αὐ-

των δπλα κατ' αὐτοῦ ἐνδύοντες κοῦκλας!! Πρέπει ν' ἀντεπεξ-
ερχώμεθα κατὰ τοιούτων προλήψεων. Αἱ ἀσκήσεις διὰ τὸ
παιδίον ἀποτελοῦσι τὴν ἰσχύϊν, τὴν ρώμην, τὴν ὀρεξιν, τὸν
ὑπνον, τὴν ἰσορροπίαν πασῶν τῶν λειτουργιῶν καὶ τέλος τὴν
ὕγιειν ἐν τῷ παρόντι, καὶ τὸ ἔτι πολυτιμότερον καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι.

Παρά τῷ ἐφήβῳ ἡ γυμναστικὴ εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβητή-
του ὠφελείας πάροχος, οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς διατη-
ρήσεως τῆς φυσικῆς ρώμης, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀντισταθμίσιν τῆς
ἐκνευριστικῆς ἐπηρείας τῶν παθῶν, ἅτινα ἐξελλίσσονται πολ-
λάκις μετ' ἐπιτάσεως παρ' αὐτῷ καὶ πρὸς καταπολέμησιν τῶν
καταθλιπτικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν πρώτων πλυνῶν τῆς
ζωῆς καὶ τῶν τάσεων εἰς τὴν ὑποχονδρίαν, ἃς τοσοῦτο συχνὰ
ἀπαντᾷ τις ἐν τῇ ἡλικίᾳ ταύτῃ.

Κατὰ τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν, δέον ἐπίσης νὰ μὴ παραμελῶν-
ται αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις. Αὗται συντείνουσιν εἰς τὴν δια-
τήρησιν τῆς εὐκαμψίας τοῦ σώματος ἀπειλουμένου, ἥδη ὑπὸ
τῶν χρονίων νοσημάτων, τῶν ρευματισμῶν, τῆς ποδάγρας·
ὑποβοηθοῦσι καὶ υποθάλλουσι τὰς καύσεις, καθιστῶσαι αὐτὰς
τελειοτέρας, διατηροῦσι τὴν ὀρεξιν καὶ ἀναπαύουσι τὴν συ-
χνότατα ὑπερκεκοπικυῖαν διάνοιαν. Ἀπαιτεῖται ὁμως σύνε-
σις καὶ μετρίότης ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἀσκήσεων· αἱ τῆς νεό-
τητος τοιαῦται δὲν ἀρμόζουσιν καὶ δέον νὰ ἀντικατασταθῶσι
ὑπὸ μετριωτέρων ἀσκήσεων.

Τέλος, καὶ αὐτοὶ οἱ γέροντες δὲν πρέπει νὰ παραμελῶσι τοῦ
νὰ ἐπιδίδωνται εἰς σωματικὴν τινὰ ἀσκήσιν ἀνάλογον πρὸς
τὰς δυνάμεις τῶν· θέλει δὲ προσπορίσῃ αὕτη εἰς τούτους συγ-
χρόνως εὐχαρίστησιν καὶ ὄφελος.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΔΗΜ. ΒΟΥΓΑΡΙΑΔΗΣ
ἰατρός

ΔΥΟ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ ΕΝ ΚΡΗΤῃ

(ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΥΠΟ Β.)

(Συνεχία ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Χθὲς ἐξεκινήσαμεν περὶ τὴν 9ην πρωϊνὴν ὥραν καὶ ἐδέ-
ησεν ἐπὶ τινὰ λεπτὰ τῆς ὥρας νὰ δεχθῶ τὴν προσφορὰν
τῆς ἀμάξης τοῦ πασᾶ, ἣν οὗτος εἰς ἐνδειξιν τιμῆς μοι προσ-
έφερε, πρὶν ἢ δυνηθῶ νὰ ἀναπηδήσω ἐπὶ τὸν νέον ὠραίον
ἡμιόνόν μου. Ἀνηρχόμεθα, καὶ ὅση πλεόν τόσῳ καλύτερον
ἐπαρουσιάζετο ἡ σειρά τῶν Λευκῶν Ὁρέων, ὧν τὰ θαυμά-
σια νῶτα ἀνυψοῦντο ἐκπύγλως πρὸς διαυγέστατα βαθυκύα-
νον ὀρίζοντα. Φθάσαντες εἰς καταλληλότετον μέρος ἐστρά-
φημεν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐθαυμάσαμεν ἐν ἀφῶν γοητεία
τὰς ἐξαισίας γραμμὰς τῆς ὡς ἀληθῶς κλασσικῆς ταύτης το-
ποθεσίας. Οὐδὲν ἡνώχλει τὴν ἀνεξίτηλον ἐντύπωσιν τῆς
γενναίας Ἑλληνικῆς ταύτης εἰκόνης. Ἡρέμα κλίνει πρὸς τὴν
θάλασσαν ἡ σειρά τῶν Λευκῶν Ὁρέων. Ἀκρωτήριόν τι ἐπὶ
πολὺ εἰς τὴν ἀχανὴ θάλασσαν εἰσχωροῦν καὶ διὰ λεπτῆς
λωρίδος γῆς πρὸς τὰ ὄρη συνδεόμενον, εἶναι χαμηλοτέρον
τὸ Monte Pellegrino. Ἡ φαντασία ἡμῶν ἐγκαθίστη κατοί-
κους, ὀπλισμένους δι' ἀσπίδων καὶ δοράτων εἰς τὰς εὐφό-
ρους ταύτας πεδιάδας, τὰς ἐκτεινομένας πρὸ ἡμῶν κατὰ κυ-
ματοειδεῖς γραμμὰς, παρίστα εἰς ἡμᾶς τὰ ὀχυρώματα τῆς

Ρεθύμνης ὡς τὸν Πύργον τοῦ Ἰδομενέως:—Οὐδεὶς ὁμηρικὸς
ὕμνος δύναται νὰ ἐκφράσῃ ὅτι ἡμεῖς εἶδομεν.

Μετὰ μεσημέριον ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Μοναστήριον Ἀρκάδι
πορευόμενοι βραχὺδὴ καὶ ἄκραν τινὰ ἀτραπὸν, ἥτις ἔφερεν
ἡμᾶς εἰς τὰ πλάγια βαθείας καὶ στενῆς κοιλάδος ἐνθα
ἔκειτο τὸ μοναστήριον, ὅπερ ἦτο τὸ τέρμα τῆς πορείας
ἡμῶν. Κεῖται τοῦτο ἐπὶ τινος μικροῦ ὀροπεδίου παρὰ τοῦς
πρόποδας τῆς Ἰδῆς. Πίτυές τινες ἃς τινες τῶν ταξειδιωτῶν
ἀναγράφουσιν ὡς δάσος, συντροφεύουσιν αὐτό—Τὸ νῦν εἰ-
ρηνικῶς ἐκεῖ κείμενον Μοναστήριον ἐγένετο τῇ 9ῃ Νοεμ-
βρίου 1867 τὸ πεδῖον αἱματηρᾶς πάλης καὶ σφαγῆς, ἥτις
ἦτο καὶ ἡ σπουδαιότατη τῶν μαχῶν καθ' ὅλην τὴν τριετῆ
ἐπανάστασιν. Κρήτες καὶ ἐθελονταὶ Ἑλλήνες κατέφυγον
ἐκεῖ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τουρκακιγυπτιακῶν στρατευμά-
των καὶ εὗρον ἐνθουσιωδῇ υποδοχὴν παρὰ τοῖς μοναχοῖς, οἱ-
τινες ἐν Ἀνατολῇ ἀντιπροσωπεύουσι τὸν πατριωτισμὸν—
πρόσωπον ὅπερ δὲν παύουσιν οἱ συνάδελφοι αὐτῶν ἐν τῇ
Δυτικῇ Εὐρώπῃ.

Ἐκ τινος λόφου πρὸς δυσμὰς κατεπυροβολήθη τὸ ὄχυρόν
Ἀρκάδιον μέχρι ἀναφλέξεως πυρκαϊᾶς ἐν αὐτῷ καὶ σχημα-
τισμοῦ ρήγματος, τῆς θύρας αὐτοῦ καταθρυμματιζομένης.
Τότε εἰσώρμησαν οἱ Αἰγύπτιοι στρατιῶται. Ἀπεγνωσμένη
μονομαχία, ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον, συνάπτεται, ἐν ἣ
1500 Τοῦρκοι φονεύονται. Μετὰ πολλὰς προσβολὰς εἰσρ-
μῶσιν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς
τὸ διακαιόμενον οἰκοδόμημα· ὁ ἐνθουσιώδης ἀρχιμανδρίτης
(1) γνωρίζων καλῶς ποία τύχη θὰ ἀνέμενεν αὐτὸν ἀνατινάσ-
σει ἑαυτὸν καὶ πλῆθος ἄλλων ἀνθρώπων μετὰ μίᾳς πλευρᾶς
τοῦ οἰκοδομήματος εἰς τὸν ἀέρα! Οἱ Τοῦρκοι οὐδενὸς φειδόν-
ται, μετὰ βρῦχρικῆς ὀμότητος κατασφάζουσιν ἄνδρας, γυ-
ναῖκας καὶ παῖδας. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐθεάτο ὁ διοικῶν
πασσᾶς (2) ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ τερπόμενός, τὸν ἀπαίσιον
τοῦτον θρῆνον καὶ ὀδυρμόν· τέλος ἐθεώρησε καὶ αὐτὸς τὴν
σφχγὴν ἀρκοῦσαν καὶ διέταξε νὰ παύσῃ.

Τριάκοντα καὶ ἕξ Ἑλλήνες ἐθελονταὶ κατόρθωσαν νὰ
καταφύγῃσιν εἰς τὸ θολωτὸν ἐστιατόριον τοῦ Μοναστηρίου.
Ἡναγκάσθησαν νὰ παραδοθῶσιν, ἀλλ' ἔπειτα παρεδόθησαν
εἰς τὴν λύσαν τοῦ στρατοῦ.

Μετὰ φρικιάσεως εἶδον καὶ ἐγὼ ἀκόμη ἐν τῷ χώρῳ
τούτῳ τὰς αἱματηρὰς κηλίδας τῆς τελευταίας σφαγῆς. Ἀπὸ
τῶν ἀπαίσιων ἐκείνων ἡμερῶν τὸ μέρος τοῦτο μένει ἄχρη-
στον. Ἐπὶ τῶν τοίχων πανταχοῦ ὑπάρχει ἀναγεγραμμένον.
Ἡ σιωπὴ τιμᾶται (γερμανιστὶ λέγομεν: ἡ σιωπὴ εἶναι χρυ-
σός). Ἡ παρακλέσεις αὕτη βεβαίως δὲν θὰ ἐτηρήθη κατὰ
τὴν ἀπαίσιον ἐκείνην ἡμέραν τῆς 9ῆς Νοεμβρίου. Τα ὅσα
τῶν τριάκοντα καὶ ἕξ Ἑλλήνων εἶδον καὶ ἐγὼ αὐτὸς. Κε-
χωρισμένα ἐν ἰδιαιτέρᾳ τινὶ κρύπτῃ φυλάσσονται καὶ τι-
μῶνται ὡς λείψανα ἁγίων μαρτύρων.

Τὸ Μοναστήριον καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι κατὰ μέγα μέ-
ρος κενὸς τόπος κατακεκαυμένος. Ἐν τοῖς τοίχοις βλέπει
τις ἀκόμη ἵχνη σφαιρῶν, πρὸ πάντων δὲ ἐν τῇ προσόφει
τῆς ἐκκλησίας, ἥτις καὶ πάλιν ἀνφικοδομήθη. Ἡ θύρα εἶναι
καινουργῆς καὶ τινὰ δωμάτια ἀνεστεγάσθησαν. Ἡ φανερά
μὲν ἐπανάστασις κατέπεσεν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ πνεῦμα ὅπερ

1) Ἐννοεῖ τὸν ἀσκητήν ἡγούμενον Γαβριήλ.

2) Μουσταφᾶ πασᾶς.

παρήγαγεν αὐτήν. Τοῦτο υποκαίει ὑπὸ τὴν τέφραν καὶ εἶναι δυνατόν ἐν ἐκάστῃ στιγμή ἐκ νέου νὰ ἀναλάβῃ. Ἐπειτα οἱ μοναχοὶ οὗτοι τῆς Ἀνατολῆς εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἄλλος λαὸς ἢ οἱ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας. Ἀντιπροσωπεύουσι τὸν πατριωτισμὸν καὶ προΐστανται ἔργῳ καὶ λόγῳ πάντων τῶν ἐθνικῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινήματων. Ἐνταῦθα ἐν Κρήτῃ δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ τὸν σεβάσμιον ἡγούμενον, ἐν μετέσχει τῆς τελευταίας ἐπαναστάσεως. Θὰ ὁμολογήσῃ αὐτὸ πάντοτε μετὰ τινος ὑπερηφάνου μειδιήματος. Περὶ τῶν νεωτέρων κληρικῶν ἐννοεῖται τοῦτο οἷον. Βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἐν τῇ Ἀνατολῇ δὲν ἔχει προχωρήσει ἀκόμη τόσον ὥσον παρ' ἡμῖν· οἱ λαοὶ οὗτοι εὐρίσκονται ἀκόμη ἐν τῇ μεσαιῶνι αὐτῶν. Ἐνταῦθα λείπει τὸ ἐξῆς σπουδαῖον, ὅτι ἡ ἐκκλησία δὲν ἐθεώρησεν ἀκόμη ἀναγκαῖον νὰ εἰπῇ γνώμην περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς διαφωτίσεως (Aufklärung) τῆς οὕτω δσημέραι προαγομένης, τ. ἔ. περὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς κριτικῆς. Ἡ πνευματικὴ τῶν λαῶν συνείδησις δὲν ἀφυπνίσθη ἀκόμη, ἀκολουθοῦσιν ὡς ποιμένη προβάτων, χωρὶς αὐτοτελῶς νὰ σκέπτονται. Καὶ ὅμως ἐν τῇ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ ἡ ἡθικὴ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀνδραποδῶδης ἀνελευθερία, δὲν εἶναι οὕτω ἐγκαθιδρυμέναι ὡς ἐν τῇ Δυτικῇ πρὸ πάντων ἐκκλησίᾳ, ὡς τοῦτο δύναται τις ἐν αὐτῇ μετ' ἄλλους νὰ παρατηρήσῃ. Ἀπόδειξις τούτου—τὸ σχίσμα τῶν καλουμένων Ἀντι-Χασουνιστῶν τῆς πρότερον μετὰ τῆς Ῥώμης ἡνωμένης Ἀρμενικῆς ἐκκλησίας. Τοῦτο θὰ ἐπραττον ἐπὶ παραδείγματός καὶ οἱ Μαρωνῖται, ἐὰν αἱ ἐν Ῥώμῃ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ ἀπετόλμων τι κατὰ τῶν θεθετισμένων αὐτῶν δικαιωμάτων.

Κατὰ τὰς ἐσπερινὰς ὥρας ἀνῆλθον μεν λόφον τινά, ὁπότεν τὸ βλέμμα ἐξικνεῖτο μέχρι τῶν ὄρεων τῶν Κυθήρων καὶ τῆς Μήλου. Δύναται τις λοιπὸν ἐκ τούτου νὰ νοήσῃ τὴν διαύγειαν τῆς ἀτμοσφαίρας.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΙΩΑΝ. ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΙΣ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΣΥΛΛΕΧΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ

ὑπὸ ΝΙΚ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ διηγήτορου

«Τ' ἀποφθέγματα ἀρχαίου φωνῆ
ἐστὶν εὐστοχήματα».

Διογένης Λαέρτιος

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 7ου φυλλαδίου)

311. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐμψυχούμενος ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐρωτος φαίνεται μετέχων τῆς θείας φύσεως.

312. Κάμπτομεν ἐν δένδρῳ, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ κάμψωμεν τὸν χαρακτῆρά μας.

313. Πολλάκις δὲν γνωρίζει τις τὴν οπουδαιότητα μιᾶς πράξεως ἢ ὅταν εἶνε ἐγγὺς νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν.

314. Ἡ ζωηρότης τοῦ πνεύματος σπανίως εὐρίσκεται ἡνωμένη μετὰ θυγοῦς κρίσεως, τούτου ἕνεκα οἱ ὁμιλοῦντες εὐχερῶς, δὲν ἔχουσι πάντοτε καὶ πλείονα εὐθυκρίσιαν.

315. Οἱ κανόνες δὴν ὁδοῦ τὴν εὐφύιαν, ἀλλὰ δὲν ἀναπλη-

ροῦσιν αὐτήν· ἐὰν αὕτη λείπῃ, εἰς οὐδὲν δύνανται πλεον οὗτοι νὰ χρησιμεύσωσιν.

316. Ὅστις ἐπιτρέπει νὰ τὸν ὑβρίζωσιν, εἶνε ἄξιος τῶν ὑβρεῶν.

317. Εἶνε προτιμότερον νὰ ἡτηθῇ τις ἐνδόξεως ἢ νὰ ἐρυθρῇ δι' ἐπινειδιστὸν νίκην.

318. Οὐδέεις εἶνε τελείως εὐτυχὴς ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει μάρτυρας τῆς εὐτυχίας του ἐκείνους, οὓς ἀγαπᾷ.

319. Ὑπάρχουσι δύο ἀόρατοι μάρτυρες, οἵτινες πάντοτε ἀντιβλέπουσιν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς καὶ ἡ Συνείδησις.

320. Εὐτυχὴς ὁ μονάρχης ὁ θεωρῶν τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ ὡς ἴδια τέκνα! Ἡ δόξα τῶν κατακτήσεων δὲν ἀντισταθμίζει τὴν ἡδονὴν ταύτην.

321. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἔζησεν ἐν τῇ ραδιουργίᾳ, δὲν δύναται νὰ περάσῃ ἄνευ αὐτῆς· πᾶσα ἄλλη ζωὴ εἶνε δι' αὐτὸν μαρασμώδης.

322. Ὅστις ἔλαβε χάριτας ὀφείλει νὰ ἐνθυμηταῖ αὐτὰς καὶ ὅστις προσήνεγκεν ταύτας ὀφείλει νὰ τὰς ἀσημονῇ.

323. Εἰς τόπος ὅστις σήπεται ἐν τῇ ἀμαθείᾳ, εἶνε ὡς τὰ τέλματα, ἐκεῖνα αἵματα γέμουσιν ἐρπετῶν ἐπιικινδύνων.

324. Οἱ ἄνθρωποι, ὧν τὸ πνεῦμα γοητεύεται ὑπὸ τῶν προλήψεων, εἰσὶν ὡς οἱ τυφλοὶ, οἵτινες οὐδόλως βλέπουσιν ἐν ἀλήθειᾳ ἡμέραν.

325. Ἡ ἀβεβαιότης εἶνε μία τῶν ἀσθενειῶν τοῦ πνεύματος· ἥτις ἀντιτίθεται περισσότερον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων.

(ἀκολουθεῖ)

Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΟΠΛΙΣΜΟΣ

«Καὶ τῶν ὁπλίων τιμωτάτα αὐτοῖς
(τοῖς Κρησίν) εἶναι τὰ ὅπλα».

Στράβων

1. — Μυθικὴ περίοδος

Οἱ Κουρήτες, οἱ παρὰ πάντων θεωρούμενοι αὐτόχθονες πρῶτοι κάτοικοι τῆς Κρήτης, τοὺς ὁποίους λυρικὸς ποιητὴς προσηγόρευεν «Ἰδαίους, δενδροφυεῖς, θεῖον γένος» μνημονεύονται καὶ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος γηγενεῖς χαλκᾶσπιδες.

Καὶ Καλλίμαχος ὁ Κρηναῖος εἰς ὕμνον πρὸς τὸν Δία περιγράφει τοὺς Κουρήτας ἐνόπλους, ἀναφέρων, ὅτι ὄρχοντο πέριξ τούτου ἐνόπλιον χορὸν καλούμενον «πρύλις» ἢ κατ' ἄλλους τὸν πυρρήχιον ἢ τὴν πυρρήχην, πλήττοντες τὰ ὅπλα τῶν «τεύχεα πεπλήγοντες» ἵνα μὴ ἀκούῃ ὁ Κρόνος τῶν κλαυθμηρισμῶν τοῦ βρέφους, ἐξουδετερουμένων ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν ἀσπίδων.

Ἐπίσης ὁ Ἀπολλόδωρος εἰς τὰ περὶ θεῶν ποιεῖται μνείαν τούτων ὡς ἐξῆς «οἱ δὲ Κουρήτες ἐνόπλιοι ἐν τῇ ἀντρῷ τὸ βρέφος φυλάσσοντες τοῖς δόρασι τὰς ἀσπίδας συνέκρουον, ἵνα μὴ τῆς τοῦ παιδὸς φωνῆς ὁ Κρόνος ἀκούσῃ».

Ἐν τέλει κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην «τοὺς Κουρήτας ἱστοροῦσι τὰ περὶ τὴν τοξικὴν καὶ τὰς κυνηγεσίας εἰσηγήσασθαι εὐρεῖν καὶ ξίφη καὶ κράνη καὶ τὰς ἐνοπλίους ὀρχήσεις».

Κατὰ ταῦτα ἀπὸ τῶν μυθικῶν χρόνων, ἔταν τὸ πρῶτον ἀνεφάνησαν εἰς τὸν κόσμον οἱ Κρητες καὶ ἐθεωρήθησαν φυ-

τρώσαντες ως μανιτάρια από την γήν, φέρονται ώπλισμένοι με χαλκᾶς ἀσπίδας, δόρατα, κράνη και ξίφη. Αἱ δ' εἰς τὸ Ἰδαίον ἄντρον ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ εἰς τὸ ἐν Ἑρακλείῳ μουσεῖον φυλαττόμεναι μοναδικαὶ ἀνὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ μουσεῖα πανάρχαιαι χαλκαὶ ἀσπίδες ἐπιμαρτυροῦσιν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τῶν Κρήτες πράγματι ἦσαν χαλκάσπιδες. (α)

"Επετα τό κεφάλαιον—Ἑρωϊκοὶ χρόνοι.

Γ. Ἰακ. Καλαϊδάκης

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΕΩΣ

Μεταξύ τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῶν Πανελληνίων ἀγώνων, οἵτινες ἐτελέσθησαν τὴν ἐβδομάδα τῆς Διακαινησίμου ἐν Ἀθήναις, ἀναφερομένων ἀγωνισμάτων εἶναι καὶ ἡ ποδοσφαίρις (Foot-Ball), ἥτις κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα πκίζεται ὡς ἑπεται :

Οἱ παῖκται διακροῦνται εἰς δύο ομάδας, ὧν ἑκάτερα ἀποτελεῖται ἐξ ἑνδεκα παικτῶν, μὴ δυναμένων νὰ ἀντικατασταθῶσι μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς παιδιᾶς.

Αἱ διαστάσεις τοῦ πεδίου ἐν ᾧ παίζεται, εἶνε μεγίστη μὲν μήκους 120 μέτρων καὶ πλάτους 80, ἐλάχιστη δὲ μήκους 90 μέτρων καὶ πλάτους 45. Ὅρίζονται δὲ δι' εὐθειῶν γραμμῶν, τερμινουσῶν ἀλλήλας κατ' ὀρθὴν γωνίαν καὶ σχηματίζουσιν ὀρθογώνιον παραλληλεπίπεδον.

Εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας ἐμπήγνυνται σήματα ἐπὶ κοντῶν, ὕψους τοῦλάχιστον 1 ¹/₂ μέτρου. Αἱ γραμμαὶ τοῦ μήκους καλοῦνται γραμμαὶ τῶν ὀρίων, αἱ τοῦ πλάτους ὀπισθεν γραμμαὶ, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν στηλοβατῶν τῶν τερμάτων γραμμαὶ τοῦ τέρματος. Εἰς τὸ μέσον τοῦ χώρου τοῦ πεδίου χαράσσεται γραμμὴ εὐθεῖα, συνδέουσα τὰς δύο γραμμάς τῶν ὀρίων καὶ διακροῦσα τὸ πεδῖον εἰς δύο ἴσα μέρη. Τὸ δὲ μέσον τῆς εὐθείας ταύτης ὅπου εἶναι καὶ τὸ κέντρον τοῦ πεδίου, σημειοῦται καταφανῶς καὶ ἀπ' αὐτοῦ γράφεται περιφέρεια μὲ ἀκτῖνα 10 μέτρων, ἧς ἐξωθεν πρέπει νὰ εὕρισκωνται οἱ μὴ ἔχοντες τὸ δικαίωμα λακτίσματος ἀποστολῆς ἀγωνισταί.

Τὰ τέρματα ἀποτελοῦνται ἐκ δύο τετραγώνων στύλων, ἀπεχόντων 7,30 μέτρου ἀπ' ἀλλήλων, ὧν ἑκάτερος εἶναι πεπηγμένος εἰς ἴσην ἀπὸ τῆς ἀντιστοίχου γωνίας ἀπόστασιν. Ἐχουσι δὲ τομὴν τετραγωνικὴν πλευρᾶς 13 ὑφεικτοστομέτρων καὶ συνδέονται ἀνωθεν καὶ εἰς ὕψος 2,40 μέτρων ὑπὲρ τὸ ἔδαφος διὰ ζυγοῦ ἐγκαρσίου τομῆς οὐχὶ μεγαλύτερας τῆς τῶν στύλων.

Ἐκατέρωθεν τῶν στύλων ἐκάστου τέρματος καὶ ἀπὸ σημείου τῆς ὀπισθεν γραμμῆς, ἀπέχοντος 6 μέτρα τῆς θέσεως τῶν στύλων, χαράσσονται γραμμαὶ κάθετοι ἐπὶ τὴν ὀπισθεν καὶ μήκους 6 μέτρων. Αἱ γραμμαὶ αὗται συνδέονται δι' ἐτέ-

ρας εὐθείας παραλλήλου εἰς τὴν ὀπισθεν γραμμὴν καὶ τὴν τοῦ τέρματος· ὁ δὲ μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβανόμενος χώρος καλεῖται περιοχὴ τῶν τερμάτων. Ὁμοίως χαράσσονται ἐξωθεν τοῦ χώρου τούτου καὶ εἰς ἀπόστασιν 17 μέτρων ἀπὸ τῆς βάσεως ἑκατέρου τῶν στύλων ἄλλαι δύο γραμμαὶ κάθετοι ἐπὶ τὴν ὀπισθεν γραμμὴν, ἑκάτερα μήκους 17 μέτρων, συνδεόμεναι καὶ αὗται δι' εὐθείας παραλλήλου πρὸς τὴν ὀπισθεν καὶ τὴν τοῦ τέρματος. Ὁ μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβανόμενος χώρος καλεῖται ἐπανορθωτικὴ περιοχὴ. Πρὸ τοῦ κέντρου ἐκάστης γραμμῆς τοῦ τέρματος καὶ εἰς ἀπόστασιν 11 ¹/₂ μέτρων ἀπ' αὐτῆς σημειοῦται καταφανῶς τὸ καλούμενον ἐπανορθωτικὸν σημείον. Ἀπασαι αἱ γραμμαὶ σημειοῦνται ἀπλῶς δι' ἀσβέστου ἢ ἄλλης χρωστικῆς οὐσίας καὶ οὐχὶ διὰ σκάμματος.

Ἡ σφαῖρα, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζονται, εἶναι σχήματος ἐντελῶς σφαιρικοῦ περιφερείας 68 μέχρις 70 ὑφεικτοστομέτρων καὶ βάρους 370 μέχρι 425 γραμμαρίων.

Ἡ παιδιὰ διαρκεῖ 90 λεπτὰ τῆς ὥρας ἥτοι 45 λεπτὰ δι' ἐκάστην περίοδον.

Ἡ ὑπὸ τοῦ κλήρου εὐνοηθεῖσα ὁμάς δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸ ὑπ' αὐτῆς προτιμώμενον τέρμα ἢ τὸ πρῶτον λάκτισμα.

Ἡ παιδιὰ ἀρχεταὶ διὰ λακτίσματος κατὰ χώραν διδομένου ἐκ τοῦ κέντρου τῆς παιδιᾶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ τέρματος τοῦ ἀντιθέτου πρὸς τὴν λακτίζουσαν ὁμάδα. Καὶ οἱ μὲν ἀγωνισταὶ ταύτης δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερβῶσι τὴν μέσην γραμμὴν πρὶν ἢ δοθῇ τὸ λάκτισμα, οἱ δὲ τῆς ἀντιθέτου νὰ πλησιάσωσι τὴν σφαῖραν ἐγγύτερον τῶν 10 μέτρων. Ἄν ὁ κανὼν οὗτος δὲν τηρηθῇ, τὸ λάκτισμα ἀποστολῆς διδεται ἐκ νέου.

Κερδαίνεται τέρμα, ὅταν ἡ σφαῖρα διέλθῃ καθ' ὅλοκληρίαν μεταξὺ τῶν στύλων καὶ ὑπὸ τὸν ζυγὸν χωρὶς νὰ κτυπηθῇ ἢ βληθῇ διὰ τῶν χειρῶν ἢ ἐπ' ἴσης μεταφερθῇ καθ' οἷονδήποτε τρόπον διὰ τῶν χειρῶν ὑπὸ τινος ἀγωνιστοῦ τῆς ἐπιτιθεμένης ὁμάδος.

Ὅταν ἡ σφαῖρα ὑπερβῇ καθ' ὅλοκληρίαν τὰς γραμμάς τῶν ὀρίων ἢ τὰς ὀπισθεν, εἶναι ἐκτὸς παιδιᾶς, εἴτε μετῴρος οὐσα, εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ὅταν ἡ σφαῖρα ἐξέλθῃ τῶν γραμμῶν τῶν ὀρίων, ἐπανατίθεται εἰς ἐνέργειαν ὑπὸ τινος τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ στρατοπέδου τοῦ ἀντιθέτου πρὸς τὸ ἐκβαλὸν αὐτήν, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀκριβῶς σημείου, ὁποῦθεν αὕτη ἐξεβλήθη.

Ὁ ἀγωνιστὴς οὗτος τοποθετεῖται ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῶν ὀρίων μὲ μέτωπον πρὸς τὸ πεδῖον, καὶ ρίπτει τὴν σφαῖραν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν καθ' οἷονδήποτε διεύθυνσιν. Αὕτη δὲ θεωρεῖται πάραυτα ἐν ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ δὲν λακτίζεται ὑπὸ τοῦ ρίψαντος, πρὶν ἢ ἕτερος ἀγωνιστὴς λακτίσῃ αὐτήν. Πρέπει δὲ προσέτι καθ' ἣν στιγμὴν ρίπτει ὁ ἀγωνιστὴς τὴν σφαῖραν, νὰ ἐγγίξῃ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποδῶν τὴν γραμμὴν τῶν ὀρίων, ὁρᾷζει δὲ νὰ μὴ μετακινήθῃ τῆς θέσεώς του πρὶν ἢ σφαῖρα ἐγγίσῃ ἄλλον ἀγωνιστὴν ἢ φαύσῃ τὴν γῆν. Ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν ἀνωτέρω χορηγεῖται ἐλεύθερον λάκτισμα. Διὰ τῆς τοιαύτης ρίψεως δὲν δύναται νὰ κερδηθῇ τέρμα.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΤΟ ΠΑΡΟΝ φυλλάδιον συναποστέλλεται μετὰ τοῦ «Δελτίου» περιέχοντος ποικίλην ὕλην.

(α) Ἡ προκειμένη μελέτη στηρίζεται, πλὴν τῶν ἐμῶν ἐρευνῶν, εἰς δεκαπτά ἀρχαίους συγγραφάς, δεκαεὶς Κρητικᾶς ἱστορίας καὶ μονογραφίας, δύο περιοδικά, τρία διάφορα συγγράμματα, τὴν ἐφημερίδα «Ἑρακλεῖον» καὶ τὸ λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας. Διὰ τὸ ἀντικρὸν τῶν παραπομπῶν περιορίζομαι ὅπου ἐκρίθη ἀπαραίτητον εἰς ἀναγραφὴν μόνον τῶν ὀνομάτων συγγραφέων, ἀπ' ὧν ἡρῶσθην περικοπὰς καὶ πληροφορίας. Πρὸς κύρωσιν δὲ τῶν γραφομένων παρατίθεται ἐν τέλει τῆς παρούσης σχετικὴ βιβλιογραφία.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων μεταφράσεων Ν. ΚΑΡΔΑΤΑΚΗ)

Ἐκεῖνο ὅπερ ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον ὀρμητικῶς πρὸς τὴν ἀπώλειαν εἶνε τὸ πάθος τοῦ παίζειν.

Ὡ! προσέξατε μὴ τὸ πάθος τοῦτο εἰσδύσῃ ὑπόυλως εἰς τὴν διάνοιάν σας, διότι εἶνε ἀνίατον. Εἶνε δυστυχέστατος ὅστις ἠδυνήθη ὑπὸ τῆς τύχης, ὅτε τὸ πρῶτον ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰ ποικίλα ἐκεῖνα ὄργανα, τὰ καταστρέψαντα καὶ καταστρέφοντα τόσας ψυχὰς καὶ τὰ ὅποια ἐφευρεθέντα εἰς σκοτεινοὺς αἰῶνας, ἵνα τέρπωσι τὴν ἐν νηπιότητι ἀνθρωπότητα, διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν πρὸς αἶσχος τῆς παρουσίας προόδου.

Παραδιδόμενος ὁ παίκτης εἰς τὸ ὀλέθριον πάθος τοῦ ἀποβάλλει μικρὸν κατὰ μικρὸν πᾶν γενναῖον καὶ εὐγενὲς αἶσθημα. Τὶ πρὸς αὐτὸν ἔαν ἡ σύζυγός του στενάξῃ ὀδυνηρῶς καὶ τὰ τέκνα τοῦ θρηνοῦσι γοερῶς δι' ἑλλείψιν ξηροῦ τεμαχίου ἄρτου; Ἀκούει τοὺς στεναγμοὺς τῆς πρώτης καὶ βλέπει τὰ δάκρυα τῶν δευτέρων ἀδιαφόρως, διότι δι' αὐτὸν ἐν μόνον ὑπάρχει ἐνδιαφέρον τὸ... κέρδος. Τὸ κέρδος! Τὴν ἀπατηλὴν ταύτην εἰκόνα παρακολουθεῖ διαρκῶς, ὡς ὁ ἀποπλανηθεὶς ἐν τῇ σκοτίᾳ ὁδοιπόρος παρακολουθεῖ τὸ ἀσθενὲς φῶς τῶν μετεώρων, τὰ ὅποια ἐπιφαίνόμενα μακρόθεν τὸν ἐλκύουσι πρὸς ἑαυτὰ καὶ τὸν ὁδηγοῦσι μοιραίως πρὸς τὴν ἀβυσσον.

Ὁ περίφημος Γάλλος συγγραφεὺς καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας La Monnoye ὀφείλει τὴν σωτηρίαν του ἐκ τοῦ πάθους τοῦ παίζειν εἰς τὸ ἐπελθὼν αὐτῇ δυστύχημα κατὰ τὴν νεαράν του ἡλικίαν.

Νεαρὸς ἀπεστάλη παρὰ τῆς οἰκογενείας του, διαμενούσης ἐν Βουργόννῃ, εἰς Παρισίους ὅπως παρακολουθήσῃ δίκην, ἐνδιαφέρουσαν μεγάλως αὐτήν, ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε γνωστοὺς εἰς τὴν πρωτεύουσαν κατήχησεν ἐν τῇ ξενοδοχείῳ τῆς ὁδοῦ «Dauphin».

Μεταξὺ τῶν συγκαταίκων του ἦσαν καὶ τινες ἄλλοδαποί, τῶν ὁποίων οἱ ὀλεσαστικοὶ τρόποι τὸν ἐγοήτευσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐξελιπάρησεν οὕτως εἰπεῖν τὴν συναναστροφὴν τῶν, ἣν καὶ ἀπέκτησεν ἄλλως τε αὐθωρεῖ πρὸς δυστυχίαν του.

Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς μονατονίας τῶν μακρῶν χειμερινῶν νυκτῶν, εἰς ἐκ τῶν ἄλλοδαπῶν ἐπρότεινε νὰ παίξωσι τὴν τότε ἐν μεγάλῃ συρμῇ χαρτοπαϊδιῶν Λανσκινέ. Ἡ πρότασις ἐγένετο προθύμως ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ La Monnoye, ὅστις εἶχε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην διασκέδασιν. Μίαν νύκτα—ἦτον ἡ νύξ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους—οἱ πανοῦργοι, οἵτινες τὸν περιέπλεξαν τόσον ἐπιτηδεῖως εἰς τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην παγίδα, τὴν ὅποιαν περιεκάλυψαν διὰ τοῦ ἐπαγωγικοῦ ὀνόματος Πρασίνῃ Τράπεζᾳ ἀντὶ τοῦ ἀπαισίου Παιγνίου, ἀφοῦ προσέφερον ἀρκετὰ ποτήρια ἀψύθιου εἰς τὸ θυμὰ τῶν ἐπεδόθησαν, ὡς συνήθως, εἰς τὸν προσφιλεῖ Λανσκινέ μέχρι τῆς πρωΐας.

Ὅταν τὴν μεσημέριαν τῆς ἐπομένης ὁ La Monnoye ἐξηγέρθη τοῦ ληθάργου, εἰς δὲν εἶχε βυθισθῇ, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸν ἐγκατέλειψαν ὑπνώττοντα ἐπὶ τῆς Πρασίνῃς Τράπεζῃς ἐκεῖνοι, οἵτινες τὸν ἀπῆλλαξαν τοῦ βάρους τῶν δέκα χιλιάδων

δραχμῶν, ἃς τῷ εἶχεν ἐμπιστευθῇ ἡ οἰκογένειά του διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δίκης, κατελήφθη ὑπὸ παραδόξου ρίγους καὶ ἤρξατο ἐπικαλούμενος μεγαλοφώνως βοήθειαν. Εἰς τὰς κραυγὰς του προσέτρεξαν οἱ ὑπηρέται τοῦ ξενοδοχείου καὶ μετ' αὐτῶν ὁ δικηγόρος Β., ὅστις ἀφίχθεις τὴν προτεραίαν ἐκ Μωσαλίας καὶ εἰδοποιηθεὶς παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ La Monnoye, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεδέετο δι' εἰλικρινοὺς φιλίας περὶ τῆς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ διαμονῆς τοῦ υἱοῦ του, μετέδκινεν ὅπως τὸν παραλάβῃ παρ' αὐτῷ.

Τὴν ἐσπέραν τῆς φρικώδους ἐκείνης, διὰ τὸν νέον ἐπαρχιώτην ἡμέρας καθήμενος οὗτος ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ δωματίῳ, τοῦ τόσον καταλλήλως παρουσιασθέντος φίλου τοῦ πατρὸς του, ἐστέναζε, νεύων διαρκῶς πρὸς τὴν γῆν.

—Νεαρὲ φίλε, εἶπε καλοκάγαθως ὁ κ. Β., οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ κατατήκουσα τὴν καρδίαν σου θλίψις, ὀφείλεις νὰ μοι τὴν ἐμπιστευθῇς, διότι ὡς ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ πατρὸς σου ἀνέγνως, ἡ συνδέουσα ἡμᾶς φιλία εἶνε ἀδελφική.

—Φεῦ! δὲν τολμῶ... εἶμαι ὑπερμέτρως ἔνοχος! ἀπῆντησεν ὁ νέος μελαγχολικῶς. Ἐὰν νομίζετε ὅτι θὰ κρίνω αὐστηρῶς τὸ σφάλμα σου οἰονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τοῦτο, ἀπατάσαι πολὺ φίλε μου, ἐπανέλαθεν ὁ φιλόφρων κ. Β... μειδιῶν, ἡμῖν ἐπίσης νέος, ἐξηκολούθησε γελῶν ἤδη, καὶ γνωρίζω εἰς πόσας παγίδας δύναται νὰ ἐμπέσῃ ἐκάστοτε ἡ νεότης.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀπῆντησεν ὁ La Monnoye ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τοῦ μειλιχίου τρόπου τοῦ πατρικοῦ του φίλου, ἐνέπεσα εἰς μίαν τρομερὰν παγίδα!

—Τὸ ἐνόησα, εἶπεν ἐκεῖνος, ἀλλ' εἰς ποίαν;

Τότε διηγῆθη λεπτομερῶς τὸ πάθημά του, ἐκπληττόμενος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διὰ τὸ μειδίαμα ὅπερ ἐπῆνθει ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ κ. Β. καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς διηγῆσεώς του. Ὁ κ. Β. ἠγέρθη, τῷ ἐνεχείρισεν εἰκοσι-λουδοδίκια καὶ τῷ παρήγγειλε νὰ μεταβῇ πρὸς συνάντησιν τῶν ἱπποτῶν τοῦ Λανσκινέ καὶ τοῖς ἀναγγεῖλῃ ὅτι τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὸν τερπὸν κύκλον τῶν θὰ προστεθῇ εἰς συνεπαρχιώτης του, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ ὑπερβαλλόντως τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ τὸ ἀψύθιον.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς αὐτῆς νυκτὸς ὁ κ. Β. ἐγειρόμενος τῆς Πρασίνῃς Τράπεζῃς εἶπε δι' ἐπιτακτικοῦ τόνου πρὸς τοὺς θορυβοῦντας χαρτοπαίκτης: «Μεγαλειτέρος θόρυβος δύναται νὰ ἔχῃ δι' ὑμᾶς, κύριοι, σοβαρωτέρας συνεπειάς, διότι σὰς εἰδοποιῶ ὅτι γνωρίζων πρὸς ποίους εἶχον νὰ παλαίσω ἀπετάθην πρὸς τὴν Ἀστυνομίαν, τῆς ὁποίας τὰ ὄργανα δύνασθε νὰ ἴδῃτε ἂν ρίψετε ἐν βλέμμα ἐκ τοῦ παραθύρου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἡπατήσατε, ἐξηκολούθησεν ἐξαπτόμενός ὀλίγον, τὸν νέον τοῦτον, ἀφαιρέσαντες διὰ τῆς μεθόδου σας τὰ χρήματά του, αὐτὴν ταύτην τὴν μέθοδον ἐφαρμόσας κἀγὼ ἤδη τὰ μετέφερον ἐκ τῶν θυλακίων σας εἰς τὰ θυλάκιά του. Ἀπέλθετε λοιπὸν ἐντεῦθεν αὐθωρεῖ, ἂν δὲν θέλητε νὰ κατακληισθῇτε ἐν τῇ φυλακῇ».

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη οὕτω ψυχραίμως ἀπαγγελλθεῖσα κατεθάρρυνε τοὺς ἀπατεῶνας, οἵτινες ἐρρίφθησαν μᾶλλον ἢ κατήλθον τῆς κλίμακος τοῦ ξενοδοχείου.

«Ἐννοῶ, εἶπεν ὁ κ. Β. εἰς τὸν ἐκπληκτον νέον φίλον του, ὅταν ἔμειναν μόνοι, τὴν ἐκπληξίν σας, πλὴν μάθετε ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔπραξα πρὸ ὀλίγου δι' ἡμᾶς, τὸ ἔπραξεν ἄλ-

λοτε άλλος δι' ἐμέ, με τὴν διαφορὰν εἶτι ὁ ἐκ τῶν ὀνύχων τῶν παικτῶν σῶσας με φίλος μου με ἐμύησε τόσον καλῶς εἰς τὰ μυστήρια τῶν ἀθλίων τούτων ληστῶν, ὥστε ἂν ἤθελον, ἡδυνάμην νὰ κερδίσω μεγάλα ποσά, διότι καὶ μέγας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνοήτων! Ἔβλεπε τὸ πάθημά σας τοῦτο, κατέληξε ὁ κ. Β. νὰ σας προφυλάξῃ ἐν τῇ μέλλοντι παρ' ὁμοίων».

Ἡ εὐχὴ αὕτη ἦτο περιττή. Ὁ La Monnoye ἦτο μεγαλοφυΐας, καὶ ἡ μεγαλοφυΐα δὲν ὀλισθαίνει κατ' ἐπανάληψιν, οὐδ' ἀρέσκαται εἰς τέρψεις ποταπὰς, οἷαι αἱ ἐκ τοῦ χαρτοπαιγνίου ἀπορρέουσαι.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

109. Αἶνιγμα

Ἄν ὡς εἶμαι με ἀρίστης, εἶμαι ἀνθὸς τῶν ἀνθέων,
ἂν με ἀποκεφαλίσῃς, ποταμὸς τῶν Εὐρωπαϊῶν.
Ἐστάλη παρὰ Ροδωδακτύλου ἡοῦς.

110. Περητικὰ αἰνίγματα

Μέσα ἔς ἓνα σεντουκάκι
εἶχα ἓνα ποντικάκι,
ἔσπασε τὸ σεντουκάκι
κ' ἔφυγε τὸ ποντικάκι.

111) Ἀπ' τῇ μάνιτά μου ἀφρίζω
καὶ ποτέ μου δὲν μανίζω.

112) Ποικνοῦ ἡ κασιδιάρικη κεφαλή
μπορεῖ νὰ φάῃ ὅλο τὸν κόσμον.

Ἄπτερος Χρυσάλις ἐξ Ἀλικιανοῦ.

113. Ἑλλειπασύμφωνον

Ἡ ὁ ἡ ἁ ἱ α ἱ α ἱ α ἡ οὐ ε ο ε υ ε α
Ἐστάλη παρὰ Ε. Ἰγγλεῖ ἀκῆ

114. Σημάτια

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αἱ στιγμαὶ νὰ ἀντικατασταθῶσι
διὰ καταλλήλων γραμμάτων.

115. Ἀστήρ

1) 4)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

116. Πόρμος Η

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....